

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра агрохімії і ґрунтознавства

СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економіка і підприємництво, менеджмент в галузі
сільського господарства»

Освітня програма – Агрономія

Спеціальність – 201 Агрономія

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “11” 09. 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Економіка і підприємництво, менеджмент в галузі сільського господарства
Викладач (-і)	Турак Оксана Дмитрівна
Контактний телефон викладача	0672914141
Е-mail викладача	makarchuk@ukr.net
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год., з них: 20 год. лекційних, 12 год. практичних занять, 58 год. самостійна робота, вид контролю – екзамен.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	кожний місяць 2 години

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Економіка і підприємництво, менеджмент в галузі сільського господарства» для підготовки фахівців ОР «Бакалавр» за спеціальністю «Агрономія» передбачає освоєння студентами засад ринкових відносин шляхом вивчення наукових основ аграрного господарювання.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу: ознайомлення студентів та освоєння засад ринкових відносин шляхом вивчення наукових основ аграрного господарювання, зокрема формування у майбутніх агрономів системи спеціальних знань і практичних навичок аналізу та планування показників господарсько-виробничої діяльності підприємства з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища його функціонування.

Завданням вивчення дисципліни передбачає теоретичну та практичну підготовку студентів для вирішення конкретних завдань діяльності аграрного підприємства в умовах ринку, зокрема:

- вивчення теорії та методологічних засад засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі;
- формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу;
- забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку;
- визначення поняття «стратегія розвитку аграрного підприємства» і «тактика її здійснення»;
- окреслення цільових характеристик діяльності підприємства на ринку;
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, ресурсного забезпечення виробничої програми;
- визначення складових ресурсного потенціалу аграрного підприємства та пошук

шляхів його ефективного використання;

- розробка і оцінювання господарського рішення;
- визначення понять: поточні витрати підприємства; собівартість продукції;
- собівартість видів продукції; склад поточних витрат; вивчення методів та прийомів аналізу; планування витрат підприємства;
- визначення поняття механізму формування та використання доходів і прибутків сільськогосподарського підприємства від різних напрямів його діяльності (виробничої, комерційної, зовнішньоекономічної, фінансової, інвестиційної та ін.);
- оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;
- оцінка конкурентоспроможності аграрного підприємства та його рослинницької продукції.

Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).

ЗК10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові компетентності:

ФК 1. Готовність до комунікації в усній та письмовій формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах вирішення завдань професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та інші).

ФК 10. Навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідних даних в галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК 11. Уміння застосування методів статистичної обробки дослідних даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

ФК 15. Вміти застосовувати фахові компетентності, щоб претендувати на первинні посади з агрономічних спеціальностей.

4. Результати навчання (компетентності)

ПРН 6. Здатність використовувати статистичні методи опрацювання даних у сільськогосподарському виробництві.

ПРН 25. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кредити ECTS, 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
практичні заняття	12
лабораторні заняття	-
самостійна робота	58

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
VIII	201 Агрономія	4 курс ОР «Бакалавр»	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Економіка підприємства як наука.	Лекція		Ознайомитись із методологічними та методичними засадами курсу 2 год.	0	1-й тиждень навчання
Сутність і механізм функціонування ринкової економіки.	Лекція		Ознайомитись із основними поняттями економіки, типами еконо-мічних систем. 2 год.	0	2-й тиждень навчання
Місце сільського господарства в економіці держави, його особливості і стан розвитку.	Лекція		Ознайомитись із презентацією стосовно ролі, місця сільського господарства в економіці держави; особливостями сільського господарства; причинами аграрної кризи в 90-рр. XX ст. та формами її прояву. 2 год.		3-й тиждень навчання
Підприємство в умовах ринкової економіки. Механізм функціонування аграрного	Лекція	2-16	Ознайомитись із складовими ланки підприємств та їх взаємодія; видами	0	4-й тиждень навчання

ринку.			підприємств та їх об'єднаннями, механізмом функціонування аграрного ринку. 2 год.		
	Практичне заняття	2-16	Сутність і механізм функціонування ринкової економіки. 2 год.	2	5-й тиждень навчання
	Практичне заняття	2-16	Механізм функціонування аграрного ринку. 2 год.	2	5-й тиждень навчання
Земельні ресурси та ефективність їх використання.	Лекція		Ознайомитись із земельними ресурсами та їх використанням. 2 год.	0	6-й тиждень навчання
	Практичне заняття	2-16	Малий бізнес в аграрному виробництві. 2 год.	2	7-й тиждень навчання
Матеріально-технічна база аграрних підприємств і стан її розвитку.	Лекція		Ознайомитись із матеріально-технічною базою аграрних підприємств і станом її розвитку. 2 год.	0	8-й тиждень навчання
	Практичне заняття	2-16	Трансформація земельних угідь. 2 год.	2	9-й тиждень навчання
Малий бізнес в аграрному виробництві.	Лекція		Ознайомитись із методами та засобами управління малим бізнесом. 2 год.	0	10-й тиждень навчання
Приватна власність на засоби виробництва і землю, основа розвитку підприємництва на селі..	Лекція		Ознайомитись із формами власності в агропромисловому комплексі України. 2 год.	0	11-й тиждень навчання
Організаційно-правові форми господарської діяльності в агробізнесі.	Лекція	2-16	Ознайомитись із презентацією стосовно організаційно-правовими формами підприємництва. 2 год.	0	12-й тиждень навчання
Особисті якості підприємця та	Лекція	2-16	Особисті й суспільні інтереси в	0	13-й тиждень навчання

культура бізнесу.			підприємницькій діяльності. Вибір і планування кар'єри в бізнесі. Етика та культура підприємництва.		
	Практичне заняття	2-16	Організація сільськогосподарського виробництва 2 год.	2	14-й тиждень навчання
Бізнес-планування в підприємстві.	Лекція	2-16	Сутність, завдання та основне призначення бізнес-плану. Концепція, функції і мета бізнес-плану. Технологія складання бізнес-плану. Структура бізнес-плану.	0	14-й тиждень навчання
Менеджмент аграрних підприємств.	Лекція	2-16	Сутність та роль менеджменту в діяльності організації. Сутність управління виробничо-господарською організацією. Особливості менеджменту за різних організаційно-правових форм агроформувань.	0	15-й тиждень навчання
	Практичне заняття	2-16	Менеджмент аграрних підприємств. 2 год.	2	15-й тиждень навчання

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	50 балів студенти отримують під час проведення практичних занять; 50 балів студент отримує за складання екзамену.
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді. Кількість тестових завдань – 25. Після написання роботи проходить усний захист (за потреби).
Практичні заняття	Кожне заняття оцінюється в 5 балів, додаткові бали студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі екзамену.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити індивідуальну роботу

згідно обраної тематики.

7. Політика курсу

Політика курсу стосується відвідування, участі в роботі на заняттях, запізень, академічної доброчесності, плагіату, невиконаних завдань, пропущених занять, поведінки в аудиторії.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

За умови відсутності студента (-ки) на практичних заняттях, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – вівторок, 15.00 год. – 17.00 год.

У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобрпорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Амонс С.Е. Економіка і підприємництво, менеджмент. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для підготовки студентів галузі знань 0901 „Сільське господарство і лісництво”, напряму підготовки: 6.090101 „Агрономія”, освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», денної та заочної форм навчання, Вінниця РВВ ВНАУ, 2017 р. 97 с.

2. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства : навчальний посібник. Харків : ХНУВС. 2017. 192 с.

3. Гриньова В. М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки : [підручник]. К. : Знання, 2008. 398 с.

4. Дубас Р. Г. Економіка природокористування : [навч. посіб.]. .: КНТ, 2009. 448 с.

5. Економіка аграрного сектору : [навч. посіб.] В. К. Збарський, М. А. Лендел, В. І. Мацибора, А. А. Чалий; за ред. чл.-кор. УААН, професора М. А. Лендела. К. : НУБіПР України, 2009. 410 с.

6. Економіка сільського господарства : [навч. посіб] / В. К. Збарський, В. І. Мацибора, А. А. Чалий та ін.; за ред.. В. К. Збарського і В. І. Мацибори. К. : Каравела, 2009. 264 с.

7. Економіка і підприємництво, менеджмент: Навчальний посібник.- 2-ге вид., стереотипне/ [С. М. Рогач, Т. А. Гуцул, В. А. Ткачук та ін.]. Київ: ЦП «Компринт», 2018. 722 с.

8. Збарський В. К. Ефективність функціонування фермерських господарств : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / В. К. Збарський, В. П. Горьовий, А. М. Артеменко; за ред.. В. К. Збарського. К. : ННЦ ІАЕ, 2008. 450 с.

9. Інноваційний розвиток економіки : модель, система управління, державна політика /за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. К. : "Основа", 2005. 552 с.

10. Майовець Є. Й. Теорія аграрних відносин : [навч. посіб.]. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 276 с.

11. Могильний О. М. Регулювання аграрної сфери. Ужгород : ІВА, 2005. 400 с.

12. Новіков Б. В., Сініок Г.Ф., Круш П.В. Основи адміністративного менеджменту : [навч. посіб.]. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 560 с.

13. Організація виробництва і аграрного бізнесу в сільськогосподарських підприємствах : [підручник] / С. П. Азізов, П.К. Канінський, В. М. Скупий; за ред.

проф. С. П. Азізова. К. : ІАЕ, 2001. 834 с.

14. Основи аграрної економіки : [підручник] В. П. Галушко, Гвідо Ван Хуленбрук, О. А. Ковтун та ін. К. : Вища освіта, 2003. 399 с.

15. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу : [навч. посіб.]/ М. М. Ільчук, Т. Д. Іщенко, В. К. Збарський та ін.; за ред. М. М. Ільчука. К. : Вища освіта, 2002. 398 с.

16. Осташко Т. О. Ринкова трансформація аграрного сектора. К. : Фенікс, 2003. 280 с.

17. Селезньов В. В. Основи ринкової економіки України : [посібник] , 2006. 688 с.

18. Черевко Г. В. Державне регулювання економіки в АПК : [навч. посіб.]. К. : Знання, 2006. 339 с.

Викладач _____ О.Д.Турак